

Система вищої освіти у Німеччині

У системі вищої освіти Німеччини нараховується понад 350 вищих навчальних закладів. До її складу входять класичні університети і прирівняні до них вищі навчальні заклади: загальні університети, технічні університети, педагогічні інститути, медичні коледжі, філософсько-теологічні та церковні коледжі, коледж спорту. Професійні вищі школи та коледжі мистецтв належать до вищих навчальних закладів не університетського типу. Вузи є переважно державними установами, якими відають землі. Федеральний уряд та уряд земель співпрацюють у сфері фінансування вузів, планування їх будівництва та реконструкції. Вища школа має право на самоврядування та право приймати власну конституцію у межах законів. Навчання у вищих закладах триває у середньому 5 років, винятком є медична (триваліша) та вища педагогічна (3 роки) освіта. Після навчання передбачається стажування, а потім складання іспитів, підготовка та захист дипломів, складання іспитів на звання магістра або здачею державного екзамену. Після того можливе продовження навчання, аж до захисту докторської дисертації - у Німеччині існує один учений ступень - «доктор наук», який присуджується після захисту та повної публікації дисертації в навчальному закладі. Цей ступень можуть отримати лише ті особи, які мали викладацьку практику та склали попередні кваліфікаційні іспити. Існують чотири категорії викладачів: професор, асистент, науковий працівник і викладач спеціальних дисциплін (іноземних мов, спорту тощо). Функції професора та асистента виконують «доктори наук», але професор повинен мати чималий досвід та обирається за національним конкурсом. Науковий працівник мусить мати вищу освіту, виконувати наукові дослідження та проводити практичні заняття зі студентами. Наукові

організації та вищі навчальні заклади Німеччини тісно співпрацюють, що сприяє процесу впровадження винаходів та реалізації наукового потенціалу країни. Вищі навчальні заклади тісно співпрацюють із промисловими фірмами. Практикується не лише стажування працівників фірм у вищих навчальних закладах, але й робота молодих учених та студентів у фірмах. Особливо це характерно для спеціалізованих вищих навчальних закладів, де навіть викладачі зобов'язані періодично проходити практику на фірмі. Структура академічного персоналу, його права та обов'язки у сфері досліджень і викладання, а також відповідної схеми оплати визначаються спеціальним законодавством про оплату праці професорів і державними схемами оплати праці цивільних службовців і суспільних працівників.

Практикуються такі форми занять: лекції, вправи, просемінари, семінари, оберсемінари, лабораторні роботи.

Курс в університеті складається з 2 етапів: базовий (3-4 семестри), за результатами якого надається ступінь «ліценціата», та основний, за підсумками якого присуджується ступінь «магістра». Система обліку вимірюється в семестрових тижневих годинах (за 4 роки приблизно 150-160 годин). Кожний предмет закінчується складанням іспиту. Умовою допуску до екзамену є виконання декількох письмових робіт. Знання студентів оцінюється за 6-бальною системою: 1 - «дуже добре», 2 - «добре», 3 - «задовільно», 4 - «достатньо», 5 - «недостатньо», 6 - «незадовільно». Підсумки навчання протягом семестру відображаються в залікових балах, які присуджуються студентам після кожної сесії.